

E06.08/3^η/27-01-12

Αρ. Πρωτ.: 239
Αθήνα, 07/05/2020

ΠΡΟΣ: Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Δρ. Δ.-Μ. Μιχαηλίδου

ΚΟΙΝ: (όπως ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ)

ΘΕΜΑ: «**Η σταδιακή μετάβαση στην κοινωνική κανονικότητα να μην παράγει νέες διακρίσεις για τα άτομα με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες – Απαραίτητη η άμεση εκπόνηση κατάλληλου σχεδίου για την έγκαιρη και ασφαλή επιστροφή των ωφελούμενων στις δομές που παρέχουν υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας για τα άτομα με αναπηρία**»

Αξιότιμη κυρία Υφυπουργέ,

Οι άγνωστες προθέσεις της κυβέρνησης στο ζήτημα επαναλειτουργίας των δομών τυπικής, μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης για τα άτομα με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που παρέχουν υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας (ΚΔ-ΗΦ ΑμεΑ και ΚΔΑΠμεΑ) στο πλαίσιο της σταδιακής αποκλιμάκωσης των περιοριστικών μέτρων έναντι των επιπτώσεων του κορωνοϊού Covid-19, καθώς και το γεγονός πως η Ομοσπονδία μας γίνεται καθημερινά αποδέκτης της καθ' όλα δικαιολογημένης ανησυχίας των γονέων και κηδεμόνων ατόμων με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες, μας αναγκάζει να αποταθούμε για μια ακόμη φορά σε εσάς, ούσα η καθ' ύλην αρμόδια Υφυπουργός, προκειμένου να δοθεί έμφαση στο πολύ σοβαρό αυτό ζήτημα για την αναπηρική οικογένεια και να επιλυθεί άμεσα.

Όπως είναι γνωστό και σε εσάς, οι δομές ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ που παρέχουν υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας σε άτομα με αναπηρία (ΚΔ-ΗΦ ΑμεΑ, ΚΔΑΠμεΑ κ.ο.κ.), τους τελευταίους δύο μήνες τελούν σε αναστολή και προσωρινή απαγόρευση της λειτουργίας τους, πλην της διοικητικής, πρόβλεψη που επεκτάθηκε ως προς την ισχύ της έως την 31^η/05/2020, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. Δ1α/ΓΠ.οικ.28237/05.05.2020 ΚΥΑ (Φ.Ε.Κ. 1699/Β'/05.05.2020).

Η αναστολή λειτουργίας των δομών, παρότι αναγκαία κατά την πρώτη φάση της πανδημίας και την επιτυχή λήψη περιοριστικών μέτρων, είχε επιπτώσεις στην ψυχοσυναισθηματική υγεία και στις κοινωνικές δεξιότητες από την, αιφνίδια και για σημαντικό χρονικό διάστημα, αποκοπή της πρόσβασης των ωφελούμενων των δομών, ατόμων με νοητική αναπηρία, αυτισμό, σύνδρομο down, εγκεφαλική παράλυση, βαριές και πολλαπλές αναπηρίες, σε ζωτικής σημασίας για εκείνους/ες υπηρεσίες, λόγω των ιδιαίτερων και αυξημένων αναγκών που απορρέουν από την αναπηρία τους¹ και ανεξάρτητα από την ηλικία τους, κι από το εάν τα άτομα αυτά διαβιούν με τις βιολογικές τους οικογένειες ή διαβιούν σε ΣΥΔ/ΣΑΔ ή σε δομές κλειστής περίθαλψης και φροντίδας.

Οι γονείς και κηδεμόνες τους, αναπόφευκτα σήκωσαν το βαρύτερο φορτίο της διαχείρισης των παρεπόμενων προβλημάτων από τον βίαιο αποκλεισμό των παιδιών τους από τον κοινωνικό βίο², με τις αντοχές τους να κινδυνεύουν δραματικά να εξαντληθούν στην περίπτωση που κληθούν να υποκαταστήσουν τις υπηρεσίες που παρέχονται από επιστήμονες και επαγγελματίες για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

¹ Δραστηριότητες εκπαιδευτικής φύσεως, ειδική αγωγή, δημιουργική απασχόληση, δραστηριότητες έκφρασης και ψυχαγωγίας, σωματικής αγωγής, κοινωνικοποίησης κ.λπ

² λ.χ. φαινόμενα ψυχοπαθολογίας λόγω του παρατεταμένου εγκλεισμού, νέες πηγές άγχους και αναστάτωσης, συναισθήματα αποκλεισμού και ανασφάλειας, ανεπιθύμητες αντιδράσεις κ.α.

Ο παρατεταμένος εγκλεισμός (τόσο στις οικίες τους, όσο και στις δομές κλειστής περίθαλψης), ιδιαίτερα στη φάση της σταδιακής άρσης των περιοριστικών μέτρων, οδηγεί σε στιγματισμό και κοινωνικό αποκλεισμό, δεδομένου ότι ο πληθυσμός των ατόμων με αναπηρία περικλείει σαφώς περιπτώσεις με χρόνια υποκείμενα νοσήματα, όπως ισχύει και για τον γενικό πληθυσμό, αλλά η συνθήκη αυτή δεν είναι από μόνη επαρκής ώστε να τεκμηριώσει αποφάσεις που βασίζονται στην εξορισμού ένταξη της συγκεκριμένης κατηγορίας πληθυσμού στις ευπαθείς ομάδες, προκειμένου να αιτιολογηθούν τυχόν καθυστερήσεις στην επαναφορά των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική ζωή, και τα κατατάσσουν αυθαίρετα στις ομάδες υψηλού κινδύνου για την εμφάνιση σοβαρής νόσου και επιπλοκών.

Ο οποιοσδήποτε αποκλεισμός των ατόμων με αναπηρία από τον σχεδιασμό των μέτρων για την ασφαλή επιστροφή στην νέα κοινωνική κανονικότητα στους χρόνους που προβλέπονται για τον υπόλοιπο πληθυσμό, δεν είναι αποδεκτός, καθώς:

- έρχεται σε σύγκρουση με το απαράγραπτο και συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα του συνόλου των πολιτών να αναπτύσσουν και να καλλιεργούν την προσωπικότητά τους, συμμετέχοντας στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή (άρθρο 5 παρ.1 του Συντάγματος) και απολαμβάνοντας, στην περίπτωση ύπαρξης αναπηρίας, αντίστοιχων μέτρων που θα εξασφαλίζουν τη συμμετοχή αυτή (άρθρο 21, παρ. 6, ό.π.),
- συνιστά διάκριση στη βάση ύπαρξης της αναπηρίας, αντιφάσκοντας με το άρθρο 5 «Ισότητα και μη διάκριση», της Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ (Ν.4074/2012) και την κείμενη νομοθεσία. Λόγος για τον οποίο με επίσημο Δελτίο Τύπου ο ΟΗΕ απευθύνει έκκληση στις κυβερνήσεις ώστε η πανδημία να μην εντείνει τις ανισότητες και να μην δημιουργήσει νέες απειλές στη βάση της διασφάλισης των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία και της πρόσβασής τους σε ευκαιρίες εκπαίδευσης, φροντίδας και συμμετοχής τους στην κοινωνία.

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, αίτημα όλων των γονέων και των οικογενειών των ατόμων με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες, είναι η σταδιακή, συντονισμένη, προσεκτικά σχεδιασμένη και με γνώμονα πάντοτε τα επιδημιολογικά δεδομένα, επαναφορά της πρόσβασης των ατόμων με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες στις δομές ανοικτής φροντίδας, που αποτελούν ένα από τα ελάχιστα δυνατά στηρίγματα για την αποφόρτιση της ελληνικής αναπηρικής οικογένειας³.

Έχοντας συναίσθηση της πολυπλοκότητας των παραμέτρων που πρέπει να συνεκτιμηθούν προς την κατεύθυνση αυτή, η ΠΟΣΓΚΑμεΑ έχει ήδη προχωρήσει σε διαβούλευση με τους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων ΑμεΑ, αποτέλεσμα της οποίας είναι οι προτάσεις που αποτυπώνονται συνοπτικά στο Παράρτημα που επισυνάπτεται.

Οι σύλλογοι - φορείς που διατηρούν αντίστοιχες δομές, συντάσσονται στην συντριπτική τους πλειοψηφία υπέρ της σταδιακής επαναλειτουργίας των ΚΔ-ΗΦ ΑμεΑ και ΚΔΑΠμεΑ, με την πρόβλεψη να εμπίπτει στην ευχέρεια των διοικήσεών τους η τελική απόφαση και με την εκπόνηση αναλυτικού σχεδίου ασφαλούς οργάνωσης για την εύρυθμη επαναλειτουργία των δομών αυτών, τόσο για τους/τις ωφελούμενους/ες όσο και για τους/τις εργαζόμενους/εργαζόμενες σε αυτές, που θα συνεκτιμά τα επιδημιολογικά δεδομένα που αρμοδίως ανακοινώνονται, αλλά και τα κοινωνικά δεδομένα για την αναπηρία, με βασική προϋπόθεση και παράμετρο την απαιτούμενη οικονομική στήριξη από την ελληνική πολιτεία (λ.χ. νοσήλια και αποζημιώσεις βάσει ΕΚΠΥ του ΕΟΠΥΥ, ΕΣΠΑ, τακτική επιχορήγηση από το Υπουργείο Εργασίας).

Εξυπακούεται ότι ο σχεδιασμός των ενδεικνυόμενων μέτρων για την υγιεινή και την ασφάλεια και ό,τι άλλο κριθεί αναγκαίο δεν μπορεί να αποτελέσει καταρχήν ευθύνη των δομών, αλλά πρωτίστως ευθύνη των αρμόδιων φορέων της ελληνικής πολιτείας σε συνεργασία με την επιστημονική κοινότητα για την αντιμετώπιση της πανδημίας (δηλαδή, αυτό που γίνεται μέχρι σήμερα) και στη διαδικασία αυτή

³ Μεταξύ άλλων, συνυπολογίζεται ως εξαιρετικά πιθανό ενδεχόμενο, τα μέτρα πρόληψης έναντι του κορωνοϊού να δρομολογήσουν παράλληλα αποφάσεις που στερούν από τα άτομα με αναπηρία εναλλακτικές πηγές στήριξης στο επικείμενο διάστημα λ.χ. κατασκηνωτικό πρόγραμμα.

θεωρούμε απαραίτητη τη συνδρομή και η διαβούλευση με εκπροσώπους της ΠΟΣΓΚΑμεΑ και της ΕΣΑμεΑ, την οποία ζητάμε να ξεκινήσει ΑΜΕΣΑ.

Κυρία Υφυπουργέ,

Στο πλαίσιο της ‘νέας κοινωνικής κανονικότητας’ δεν επιτρέπεται και δεν πρέπει, σε καμία περίπτωση, να υπεισέλθουν λογικές που ανήκουν σε παρελθούσες εποχές και έχουν συχνά ενοχοποιήσει, στοχοποιήσει και στιγματίσει, τα ίδια τα άτομα με αναπηρία για τις καταστάσεις που βιώνουν, βάλλοντας εντέλει κατά της αξιοπρέπειας των ιδίων και των οικογενειών τους.

Γνωρίζοντας τη θετική συμβολή σας στην προστασία των ατόμων με αναπηρία από την έναρξη και καθ’ όλη τη διάρκεια της πανδημίας, ευελπιστούμε για την κατανόηση του αιτήματός μας και ζητούμε την άμεση προσωπική σας παρέμβαση για την ικανοποίησή του.

Για την ΠΟΣΓΚΑμεΑ,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΟΣΧΟΛΙΟΣ

Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΦΩΤΕΙΝΗ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ:

- Πρωθυπουργό της χώρας, κ. Κ. Μητσοτάκη
- Υπουργό Επικρατείας, κ. Γ. Γεραπετρίτη
- Υπουργό Εσωτερικών, κ. Π. Θεοδωρικάκο
- Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κ. Ι. Βρούτση
- Εθνική Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
- Συνήγορος του Πολίτη
- Γεν.Γραμματέα Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας, κ. Γ. Σταμάτη
- Πρόεδρο Κ.Ε.Δ.Ε., Δ. Παπαστεργίου
- Πρόεδρο ΕΟΔΥ, κ. Π. Αρκουμανέα
- Πρόεδρο ΕΟΠΥΥ, κ. Β. Πλαγιανάκο
- Προϊστάμενο Ε.Υ.Σ.Ε.Κ.Τ., κ. Β. Τρουλάκη
- ΕΣΑμεΑ
- Φορείς – Μέλη ΠΟΣΓΚΑμεΑ

(Επισυνάπτεται Παράρτημα, σελίδες 7)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ – ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΜΕ ΦΟΡΕΙΣ – ΜΕΛΗ ΠΟΣΓΚΑμεΑ
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΗ
ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ COVID – 19 ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ
ΠΡΟΟΠΤΙΚΗΣ ΕΠΑΝΕΝΑΡΞΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΔΟΜΩΝ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

1. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

(που απορρέουν από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και ανάγκες του ωφελούμενου πληθυσμού)

Είναι δεδομένο ότι **σημαντική μερίδα του ωφελούμενου πληθυσμού των δομών ανοικτής φροντίδας για ΑμεΑ:**

- Δυσκολεύεται να κατανοήσει ή/και να εφαρμόσει μόνη της τα μέτρα υγιεινής και προστασίας.
- Χρήζει άμεσης υποστήριξης / βοήθειας και όχι απλά εποπτείας από τα πρόσωπα φροντίδας για την επιτέλεση οποιασδήποτε καθημερινής δραστηριότητας.
- Δυσκολεύεται στην κατανόηση ή/και αποδοχή αλλαγών στην καθημερινή ρουτίνα / πρόγραμμα.
- Δυσκολεύεται να αναγνωρίσει / αντιληφθεί ή/και να εκφράσει τυχόν μεταβολές στην υγεία της.

Περαιτέρω, **οι παρεχόμενες υπηρεσίες των κέντρων:**

- Αφορούν σημαντικό αριθμό ωφελούμενων με εξατομικευμένες ανάγκες και συχνά σημαντικές δυσκολίες στην αυτοφροντίδα και αυτοεξυπηρέτησή τους.
- Υλοποιούνται σε συγκεκριμένους χώρους, με τους όποιους περιορισμούς ως προς τη δυνατότητα σχετικής απομόνωσης σε καθημερινές ομαδικές δραστηριότητες.
- Συνεπάγονται σε πολλές περιπτώσεις άμεση, κοντινή και συνεχή επαφή μεταξύ μελών του προσωπικού και των ωφελούμενων.
- Απευθύνονται τόσο σε άτομα που διαβιούν στην οικία τους τόσο και σε άτομα που διαβιούν σε Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης.

Στη βάση των ανωτέρω, ο **σχεδιασμός της σταδιακής επιστροφής** των ατόμων με αναπηρία στις δομές ανοικτής φροντίδας, θα πρέπει να πραγματοποιηθεί με σχολαστικές και αναλυτικές κατευθύνσεις που θα συνεκτιμούν αυξημένες, εξατομικευμένες και ποικίλες ανάγκες, πρόσθετα εμπόδια, πτυχές και παράγοντες που συντρέχουν στα πρόσωπά τους.

2. ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ – ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΣ ΣΧΕΔΙΟ ΕΠΑΝΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΔΟΜΩΝ

Η επιστροφή των ατόμων με αναπηρία στις δομές ανοικτής φροντίδας προαπαιτούν λεπτομερή εξειδίκευση κατευθυντήριων οδηγιών και εκπόνηση εξαντλητικά λεπτομερών πρωτοκόλλων διαδικασιών σε συνεργασία με τον ΕΟΔΥ. Τα πρωτόκολλα αυτά πρέπει να αφορούν τόσο σε γενικές κατευθύνσεις όσο και σε εξειδικευμένες σύμφωνα με το προφίλ των φορέων και τα χαρακτηριστικά του ωφελούμενου πληθυσμού τους. Ειδικότερα:

- Πρωτόκολλα λειτουργίας και ασφάλειας για την προστασία των ατόμων με αναπηρία και των εργαζόμενων στις δομές και τα μέτρα πρόληψης κατά της διασποράς της λοίμωξης από τον Covid-19. Ενδεικτικά πρωτόκολλα: (α) ενδεδειγμένος τρόπος μεταφοράς των ωφελούμενων από και προς τις δομές, (β) προσέλευσης – αποχώρησης, (γ) διαδικασιών θερμομέτρησης, (δ) ασφαλούς ανάληψης καθηκόντων προσωπικού σε ημερήσια βάση, (ε) μέτρων υγειονομικής ασφάλειας, αποστάσεις ασφαλείας, ορθός τρόπος και κατάλληλα υλικά για απολύμανση / καθαρισμό, (στ) σύστασης τμημάτων εκπαίδευσης / υποστήριξης, (ζ) διαμόρφωσης διαθέσιμων χώρων, (η) διαδικασίας σίτισης – ατομικής υγιεινής, (θ) θεραπευτικών συνεδριών, (ι) νοσηλευτικής υπηρεσίας, (κ) ενεργειών διαχείρισης ύποπτου ή/και επιβεβαιωμένου κρούσματος και εμπλεκόμενα πρόσωπα λ.χ. σε ΚΔΗΦ, ΣΥΔ, οικογένειες ωφελούμενων, (λ) διαχείρισης εισόδου τρίτων προσώπων στις δομές.
- Πρωτόκολλα για ειδικά μέτρα που βρίσκουν εφαρμογή σε επιμέρους κατηγορίες αναπηρίας (νοητική υστέρηση, αυτισμός σύνδρομο down, εγκεφαλική παράλυση, βαριές και πολλαπλές αναπηρίες), με τη συνεξέταση παραμέτρων όπως: βαθμός συσχέτισης πληθυσμού με πιθανότητα εμφάνισης σοβαρής νόσου / επιπλοκής, κριτήρια ένταξης πληθυσμού σε ύποπτα κρούσματα Covid-19, προβλέψεις ασφαλείας για τα άτομα που λόγω της αναπηρίας τους εμφανίζουν ελλιπή συμμόρφωση με τη χρήση των μέσων προφύλαξης (είτε λόγω αδυναμίας κατανόησης είτε λόγω αισθητηριακών δυσκολιών) / Δυνατότητα συμπλήρωσης ειδικών

μέτρων από την επιστημονική ομάδα κάθε δομής για την πληρέστερη προσαρμογή στις ανάγκες του εξυπηρετούμενου πληθυσμού της.

3. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

(αναδιοργάνωση πρακτικών και διαδικασιών προκειμένου να τηρηθούν οι κρίσιμες αποστάσεις και προϋποθέσεις που έχουν ορίσει ο ΕΟΔΥ, η Εθνική Επιτροπή Προστασίας της Δημόσιας Υγείας και οι αρμόδιοι φορείς)

Προτεινόμενα Μέτρα	Εφικτότητα	Επισημάνσεις / Παρατηρήσεις
• Εκ περιτροπής προσέλευση των ωφελούμενων στις δομές (ανά ημέρα είτε ανά εβδομάδα) αποβλέποντας στη μείωση του συγχρωτισμού στις δομές <u>ή/και</u> • Μείωση της διάρκειας του ημερήσιου ωραρίου για τον ίδιο σκοπό <u>ή/και</u> • Κατάτμηση ωφελούμενων σε μικρά τμήματα, εφόσον το πλήθος τους και το προσωπικό το επιτρέπει <u>ή/και</u> • Διαμόρφωση ατομικών προγραμμάτων με εναλλακτική ημερήσια παρουσία ωφελούμενων, εφόσον το πλήθος τους και το υφιστάμενο προσωπικό το επιτρέπει	ΝΑΙ	- Η εκ περιτροπής προσέλευση των ωφελούμενων αναμένεται να εξυπηρετήσει και τη μείωση του συγχρωτισμού στα μέσα μεταφοράς των δομών για την παραλαβή και επιστροφή των ωφελούμενων από και προς τις οικίες τους, η δε μείωση της διάρκειας του ημερήσιου ωραρίου εξυπηρετεί πληρέστερα τις ανάγκες των πληθυσμών με αναπηρία που αντιμετωπίζουν αντικειμενικές δυσκολίες προσαρμογής σε μεταβαλλόμενα προγράμματα. - Οι δομές, με βάση την άδεια λειτουργίας τους, διαθέτουν την αναγκαία δυναμικότητα για την τήρηση των ενδεδειγμένων αποστάσεων ασφαλείας και τον αναγκαίο καταμερισμό των ωφελούμενων, αναπτύσσοντας ολιγομελείς ομάδες με τις αναγκαίες μεταξύ τους αποστάσεις. - Η ταυτόχρονη αξιοποίηση εσωτερικών και εξωτερικών χώρων, υπό την προϋπόθεση ύπαρξης των κατάλληλων καιρικών συνθηκών, συνεισφέρει στην αποφυγή συγχρωτισμού. - Η επιστημονική ομάδα της κάθε δομής, συγκεντρώνοντας στοιχεία για τον εξυπηρετούμενο πληθυσμό της, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με την νόσο Covid-19 για εκείνον και το περιβάλλον του, μπορεί να εξειδικεύσει τα προγράμματα των παρεχόμενων υπηρεσιών, ανάλογα με το είδος αναπηρίας των ωφελούμενων και την έκταση της δομής, πάντοτε σε συνάρτηση με τις οδηγίες από τις αρμόδιες αρχές. Συνίσταται ο απαιτούμενος βαθμός ευελιξίας του ημερήσιου προγράμματος και επαναπροσανατολισμού δράσεων ανάλογα με τις συνθήκες που εντοπίζονται.
• Προσαρμογή των προγραμμάτων παροχής υπηρεσιών και σε εξωτερικούς / αύλειους χώρους, όπου είναι εφικτό, προκειμένου να μειώνονται στο μέγιστο δυνατό οι ώρες συγχρωτισμού και τήρηση ενδεδειγμένων αποστάσεων μεταξύ ωφελούμενων, υπό την παρουσία και την εποπτεία των εκπαιδευτών/τριών. • Διεύρυνση των προγραμμάτων κοινωνικοποίησης, εξαιρουμένων των δράσεων δικτύωσης, και εξωτερικών δραστηριοτήτων, με ευέλικτο ωράριο.	ΝΑΙ	
• Ανάπτυξη του συνόλου των δραστηριοτήτων σε ολιγομελείς ομάδες (ενδεικτικά των 3-4 ατόμων)	ΝΑΙ	
• Αξιοποίηση ψηφιακής τεχνολογίας και σύγχρονων μεθόδων αποκατάστασης / εκπαίδευσης και εφαρμογή μοντέλων σύγχρονης, ασύγχρονης ή/και μεικτής εκπαίδευσης / υποστήριξης για τους/τις ωφελούμενους/ες που αυτό καθίσταται θεμιτό και εφικτό από την πρόσβαση στον βασικό τεχνολογικό εξοπλισμό κατ' οίκον.	ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ	
• Απαγόρευση προσέλευσης των ωφελούμενων που έχουν αναπνευστικά, καρδιολογικά κλπ. υποκείμενα νοσήματα, τα οποία επιβαρύνουν την κατάσταση της υγείας τους και εφόσον συντρέχει υποκείμενο νόσημα σε πρόσωπο του στενού τους περιβάλλοντος ή/και των υπερήλικων προσώπων και πρόβλεψη εξ αποστάσεως υποστήριξής τους στο πλαίσιο της συνέχισης παραμονής τους στην οικία τους.	ΝΑΙ	Σε περίπτωση εμφάνισης υποκείμενων νοσημάτων συνίσταται η αποχώρηση και παραμονή στην οικία.

Προτεινόμενα Μέτρα	Εφικτότητα	Επισημάνσεις / Παρατηρήσεις
Απαγόρευση προσέλευσης ύποπτων κρουσμάτων στον χώρο και πρωτόκολλα ενημέρωσης συνοδών, εργαζομένων, οικογενειών με αναλυτικές οδηγίες. Τεκμήρια συμμόρφωσης προσώπων (υπεύθυνες δηλώσεις περί ενημερότητας και τήρησης οδηγιών κ.λπ)	ΝΑΙ	
Προαιρετική συμμετοχή ωφελούμενων στις δραστηριότητες των κέντρων κατ' επιλογή των οικογενειών τους.	ΝΑΙ	
Επικέντρωση εκπαίδευσης σε «δεξιότητες καθημερινής ζωής» και ειδικότερα στην εκπαίδευση εκμάθησης και τήρησης κανόνων προσωπικής υγιεινής.	ΝΑΙ	
Εφαρμογή ελαστικού ωραρίου προσέλευσης ωφελούμενων για αποφυγή ωρών αιχμής.	ΝΑΙ	
Σύσταση για μεταφορά των ωφελούμενων από και προς τα κέντρα με ιδιωτικό όχημα μετακίνησης, εφόσον είναι εφικτό.	ΝΑΙ	<i>Χρήση λεωφορείου μόνο σε περιπτώσεις που καθίσταται αδύνατο.</i>
Σε περίπτωση μεταφοράς με λεωφορείο, πρόβλεψη για «αραίωση» επιβαινόντων (λ.χ. ένα πρόσωπο ανά δύο καθίσματα) ή/και μέγιστο αριθμό μεταφερόμενων προσώπων (λ.χ. μέχρι 10 ανάλογα με τη δυναμικότητα του οχήματος) και διεύρυνση του πλήθους των δρομολογίων.	ΝΑΙ	<i>Η συνθήκη είναι εφικτή, επιβαρύνοντας ενδεχομένως σε κάποιο βαθμό τον χρόνο παραμονής των ωφελούμενων στις δομές.</i>
Εκπόνηση εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας και σχεδίων διαχείρισης κινδύνων / έκτακτων αναγκών με οδηγίες για εκπαιδευτές, βοηθητικό προσωπικό, γονείς Διαμόρφωση καρτών ή/και video προσομοίωσης με οδηγίες για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των ωφελούμενων και πρόβες εφαρμογής	ΝΑΙ	
Αναστολή επισκέψεων στις δομές (λ.χ. σχολεία, κοινωνικοί φορείς και όμιλοι) και σύσταση για απαγόρευση ή/και περιορισμό χρήσης εθελοντικών υπηρεσιών, τόσο στις δομές όσο και στους κόλπους των οικογενειών των ΑμεΑ.	ΝΑΙ	<i>Όποιος δεν εντάσσεται σε σύστημα οργανωμένης και θεσμοθετημένης παροχής υπηρεσιών, θα πρέπει ενδεχομένως να αποκλείεται από τη συμμετοχή στο εγχείρημα επαναλειτουργίας των δομών για την αποφυγή του κινδύνου εξάπλωσης της νόσου (λ.χ. επαφή με εθελοντές/ντρίες που παρέχουν υπηρεσίες τόσο στις δομές όσο και στις οικογένειες των ΑμεΑ)</i>
Σίτιση κατά ομάδες σε ασφαλείς αποστάσεις	ΝΑΙ	

4. ΜΕΤΡΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

(σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του ΕΟΔΥ, της Εθνικής Επιτροπής Προστασίας της Δημόσιας Υγείας και τις αποφάσεις των αρμόδιων φορέων)

Προτεινόμενα Μέτρα	Εφικτότητα	Επισημάνσεις / Παρατηρήσεις
Εκπαίδευση – καθοδήγηση ωφελούμενων στην τήρηση υγειονομικών μέτρων, τους κανόνες ατομικής υγιεινής, προστασίας, τήρησης των ενδεδειγμένων αποστάσεων / Ένταξη της ενέργειας στους ειδικότερους στόχους των προγραμμάτων	ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ	- Η ενέργεια λαμβάνει χώρα με τη σύμπραξη των διαφόρων ειδικοτήτων προσωπικού που υπηρετεί τους σκοπούς της εκάστοτε δομής / προσώπων εμπιστοσύνης και αποτελεί μέρος της εξατομικευμένης παρέμβασης. - Η τήρηση της φυσικής απόστασης δεν μπορεί να είναι απόλυτη και απαρέγκλιτη λ.χ. στις περιπτώσεις όπου απαιτείται σωματική ή/και λεκτική καθοδήγηση. - Η χρήση μάσκας σε ορισμένες περιπτώσεις προτείνεται να είναι προαιρετική καθώς δυσχεραίνει την αποτελεσματική παρέμβαση (λ.χ. άτομα με αισθητηριακές αναπηρίες που δεν μπορούν να φέρουν μάσκα ή ύφασμα στο πρόσωπό τους) - Η εκπαίδευση θα πραγματοποιείται από τη δομή και το οικογενειακό περιβάλλον, σε στενή συνεργασία με το κέντρο.
Ενημέρωση εργαζόμενων και τρίτων (λ.χ. γονέων, προμηθευτών κ.α) για συμμόρφωση με τις ορθές πρακτικές ατομικής και αναπνευστικής υγιεινής (εγχειρίδια οδηγιών, αφίσες κ.λπ σε εμφανή σημεία).	ΝΑΙ	Ομάδα στελεχών της εκάστοτε δομής αναλαμβάνει την ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων προσώπων στην ορθή τήρηση του πρωτοκόλλου ασφαλείας.
Παροχή επαρκούς ποσότητας αντισηπτικών διαλυμάτων και μέσων ατομικής προστασίας (μάσκες κ.α.)	ΝΑΙ	
Ενημέρωση / εκπαίδευση εργαζόμενων για την ασφαλή χρήση των μέσων ατομικής προστασίας.	ΝΑΙ	
Συστηματική επίβλεψη της χρήσης των μέσων ατομικής προστασίας από εργαζόμενους/ες και ωφελούμενους/ες.	ΝΑΙ	
Εκπόνηση και διάθεση οδηγιών σε εργαζόμενους εκτός των δομών (λ.χ. οδηγών)	ΝΑΙ	

5. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

(σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του ΕΟΔΥ, της Εθνικής Επιτροπής Προστασίας της Δημόσιας Υγείας και τις αποφάσεις των αρμόδιων φορέων)

Προτεινόμενα Μέτρα	Εφικτότητα	Επισημάνσεις / Παρατηρήσεις
Αξιοποίηση φυσικού αερισμού και προτίμηση σε ανεμιστήρες έναντι αποφυγής χρήσης κλιματισμού.	ΝΑΙ	Σε περίπτωση που η χρήση κλιματιστικών δεν μπορεί να αποφευχθεί, να διασφαλίζεται η ορθή χρήση και εύρυθμη λειτουργία τους (να τηρούνται τεκμήρια συντήρησής τους με νέα απολυμαντικά, αλλαγή φίλτρων και να μην τίθεται σε λειτουργία η ανακύκλωση αέρα, σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΟΔΥ).
Επάρκεια μέσων καθαρισμού και απολύμανσης	ΝΑΙ	
Περιοδική απολύμανση των δομών και των μέσων μεταφοράς, από εγκεκριμένα συνεργεία, σύμφωνα με τις υποδείξεις των αρμόδιων αρχών.	ΝΑΙ	

Προτεινόμενα Μέτρα	Εφικτότητα	Επισημάνσεις / Παρατηρήσεις
• Αφαίρεση χαλιών, μοκετών κλπ για ευκολότερη απολύμανση δαπέδου / απομάκρυνση λούτρινων υλικών	ΝΑΙ	
• Συστηματικός καθαρισμός / απολύμανση με χρήση αντισηπτικών και χλωριούχων διαλυμάτων του συνόλου των χώρων και των επιφανειών, των εκπαιδευτικών μέσων και εργαλείων, του εξοπλισμού εργασίας καθώς και των αντικειμένων που χρησιμοποιούν οι ωφελούμενοι/ες.	ΝΑΙ	
• Συστηματικός καθαρισμός κοινόχρηστων χώρων και χώρων εστίασης.	ΝΑΙ	
• Τοποθέτηση, όπου είναι εφικτό, πλεξιγκλάς με έμφαση στα τραπέζια εργασίας για τον ασφαλέστερο διαχωρισμό σε μικρές ομάδες	ΝΑΙ	
• Αντικατάσταση υφασμάτων με χάρτινες πετσέτες	ΝΑΙ	
• Ειδικές μέριμνες στους χώρους υγιεινής και απόρριψης των μέσων προστασίας (καπάκια τουαλέτας, σκεπαστοί κάδοι απορριμμάτων, αντισηπτικά σε όλους τους χώρους)	ΝΑΙ	

6. ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Προτεινόμενα Μέτρα	Εφικτότητα	Επισημάνσεις / Παρατηρήσεις
• Θερμομέτρηση προσωπικού, χρήση μάσκας και αντισηπτικού πριν την είσοδο στις δομές – τήρηση μητρώου καταγραφής δεδομένων	ΝΑΙ	<i>Αποχώρηση σε περίπτωση διαπίστωσης πυρετού, βήχα, αδιαθεσίας. Λειτουργία 'μικρού ιατρείου' και δημιουργία πρωτοκόλλου ενεργειών για τη διαδικασία.</i>
• Προμήθεια διαγνωστικών κιτ αντισωμάτων του Covid-19 για τον έλεγχο του προσωπικού πριν την επιστροφή στην εργασία τους.	ΝΑΙ	

7. ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ

Προτεινόμενα Μέτρα	Εφικτότητα	Επισημάνσεις / Παρατηρήσεις
• Θερμομέτρηση των ωφελούμενων πριν την είσοδο τους στα μέσα μεταφοράς – τήρηση μητρώου καταγραφής δεδομένων	ΝΑΙ	<i>Αποχώρηση σε περίπτωση διαπίστωσης πυρετού, βήχα, αδιαθεσίας. Δημιουργία πρωτοκόλλου ενεργειών για τη διαδικασία και τα αρμόδια πρόσωπα.</i>
• Θερμομέτρηση των ωφελούμενων πριν την είσοδο τους στις δομές – τήρηση μητρώου καταγραφής δεδομένων	ΝΑΙ	<i>Αποχώρηση σε περίπτωση διαπίστωσης πυρετού, βήχα, αδιαθεσίας. Δημιουργία πρωτοκόλλου ενεργειών για τη διαδικασία και τα αρμόδια πρόσωπα.</i>
• Χρήση μάσκας και αντισηπτικού πριν την είσοδο των ωφελούμενων στα μέσα μεταφοράς.	ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ	<i>Σε περιπτώσεις ωφελούμενων που δεν αποδέχονται τη χρήση μάσκας, πρόβλεψη για μικτή σύνθεση ομάδων ούτως ώστε να</i>

Προτεινόμενα Μέτρα	Εφικτότητα	Επισημάνσεις / Παρατηρήσεις
Χρήση μάσκας και αντισηπτικού πριν την είσοδο των ωφελούμενων στις δομές	ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ	ελαχιστοποιούνται οι πιθανότητες μετάδοσης της νόσου.
Προμήθεια διαγνωστικών κιτ αντισωμάτων του Covid-19 για τον έλεγχο των ωφελούμενων πριν την επιστροφή στις δομές και υποβολή σε περιοδικά δειγματοληπτικά test.	ΝΑΙ	

8. ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

(απαιτούμενη και επαρκής συνεισφορά ελληνικής πολιτείας για την επιτευξιμότητα του εγχειρήματος ασφαλούς επιστροφής των ΑμεΑ, με δεδομένο ότι η πρόσβαση των δομών στους υφιστάμενους πόρους, λ.χ. κρατική επιχορήγηση, χορηγίες – δωρεές ιδιωτών, εξαντλείται για την κάλυψη βασικών λειτουργικών αναγκών και δεν αφήνει περιθώριο δημιουργίας αποθεματικού για τη διαχείριση έκτακτων καταστάσεων)

Προτεινόμενα Μέτρα	Εφικτότητα	Επισημάνσεις / Παρατηρήσεις
Τροφοδότηση δομών με ικανό αριθμό ειδών υγιεινής για τον καθαρισμό των χώρων, την ατομική υγιεινή (για ωφελούμενους/ες, εκπαιδευτές/τριες, προσωπικό) Συμπληρωματικότητα ενεργειών από τις δημοτικές αρχές (προμήθειες, τακτικές απολυμάνσεις, ένταξη των δαπανών σε πρόσθετη χρηματοδότηση για τις προμήθειες των σχολικών επιτροπών κ.ο.κ.)	ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ	Η επιστροφή στη νέα καθημερινότητα είναι γεμάτη από καινούριους κανόνες ως προς την υγιεινή και την ασφάλεια και πρόσθετες ποσότητες σε υγειονομικό υλικό, στοιχείο που αποτελεί σημαντική οικονομική επιβάρυνση για κάθε φορέα. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες είναι εξαιρετικά πολύτιμες για τους/τις ωφελούμενους/ες με αναπηρία, για να γίνουν «εκπτώσεις» σε αυτές προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι πρόσθετες απαιτήσεις. Ως εκ τούτου η πολιτεία είναι θεμιτό να καλύψει μέρος από το πρόσθετο κόστος από την εφαρμογή των μέτρων προστασίας.
Πρόβλεψη για αποζημίωση από τον ΕΟΠΥΥ του συνόλου των ημερήσιων νοσηλίων/τροφείων με κριτήριο αναφοράς τον αριθμό των εξυπηρετούμενων ωφελούμενων, στην περίπτωση προσφυγής στην εκ περιτροπής προσέλευση Μέριμνα για τη διαφοροποίηση της χρηματοδότησης από το ΕΣΠΑ με αποσύνδεση από συγκεκριμένο αριθμό μηνιαίων παρουσιών, στην ίδια περίπτωση	ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ	- Οι αποφάσεις που θα ληφθούν από την Πολιτεία και τους ειδικούς σχετικά με την λειτουργία των Κέντρων, θα πρέπει να διαφυλάσσουν τους φορείς ως προς κάποιες προϋποθέσεις / δεσμεύσεις που τίθενται είτε από το πρόγραμμα ΕΣΠΑ ή από τη σύμβαση με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. - Απαραίτητες καθίστανται οι προβλέψεις για μεγαλύτερη ευελιξία τόσο αναφορικά με τις δράσεις όσο και την χρηματοδότηση των υπηρεσιών των φορέων.
Πρόβλεψη διατήρησης χρηματοδότησης (ΕΟΠΥΥ, ΕΣΠΑ κ.λπ) σε περίπτωση αναγκαστικής διακοπής λειτουργίας της δομής λόγω κρουσμάτων.		
Δυνατότητα μη προσμετρώμενης απουσίας για ωφελούμενους/ες που για ειδικό λόγο δεν προσέρχονται στα προγράμματα (λ.χ. βάσει δήλωσης γονέα / κηδεμόνα περί ύπαρξης ατόμου ευπαθούς ομάδας στην οικία ή ατόμου που νοσεί)		

9. ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ

Με δεδομένη την ευαίσθητη πληθυσμιακή ομάδα στην οποία απευθύνεται η επαναλειτουργία των δομών ανοικτής φροντίδας, η ευθύνη για την κατά γράμμα εφαρμογή των μέτρων προστασίας είναι τεράστια και εξυπακούεται η απαρέγκλιτη τήρησή τους. Αυτό, εκτός από την ευθύνη κάθε δομής, παράγει ευθύνες κυρίως για

τους ελεγκτικούς μηχανισμούς από την πλευρά της ελληνικής πολιτείας, με τακτική και σε συστηματική βάση επίσκεψη κλιμακίων - ειδικών επιστημόνων για την παροχή οδηγιών και συμβουλών, αλλά και ελεγκτών.

10. ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΡΙΜΝΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΟΜΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΝΕΣΤΕΙΛΑΝ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥΣ

Στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης των δομών που εξυπηρετούν ανάγκες ατόμων με αναπηρία έναντι των επιπτώσεων του κορωνοϊού καθίσταται απαραίτητη η συμπερίληψη και εκείνων που διατήρησαν και διατηρούν σε 24ωρη βάση τη λειτουργία τους καθ' όλη τη διάρκεια της πανδημίας, όπως οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης και οι δομές κλειστής περίθαλψης – οικοτροφεία.

Σημειώνεται πως η διαχείριση του εγκλεισμού των ΑμεΑ, πρωτίστως εντός του περιβάλλοντος των οικοτροφείων, και η αδυναμία επαφής με τις οικογένειές τους έχει προκαλέσει σταδιακή ψυχολογική επιβάρυνση, η οποία αντιμετωπίζεται με τη συνδρομή ειδικών ιατρών εντός των δομών.

Δυστυχώς, μέχρι και σήμερα ενώ οι παραπάνω δομές λειτουργούν αδιάλειπτα, δεν έχει εκπονηθεί κανένα πρωτόκολλο για την ασφαλέστερη λειτουργία τους. Οι δομές, με τη συμβολή των συνεργαζόμενων ιατρών, έχουν συνήθως προβεί στην εκπόνηση και εφαρμογή σχετικού πρωτοκόλλου στηριζόμενο στις ανακοινώσεις του ΕΟΔΥ για Ιδρύματα Χρονίως Πασχόντων και Μονάδες Φιλοξενίας Ηλικιωμένων και υπό το πρίσμα αυτό είναι αναγκαία η εκπόνηση εξειδικευμένων οδηγιών και κατευθύνσεων για τη διαχείριση της νέας καθημερινότητας καθώς και η, κατά περίπτωση, οικονομική στήριξη για την ανταπόκρισή τους στη δαπανηρή προμήθεια μέσων προφύλαξης.